

การขายท่าเรือของ CK Hutchison ไปสู่การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล

การควบคุมโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์และการขนส่งทางทะเลถือเป็นปัจจัยสำคัญในความมั่นคงแห่งรัฐและยุทธศาสตร์ทางภูมิรัฐศาสตร์ การขายท่าเรือ 47 แห่งใน 23 ประเทศของบริษัท CK Hutchison ของจีน ให้กับบริษัท BlackRock ของสหรัฐฯ ได้จุดประเด็นข้อกังวลเกี่ยวกับการสูญเสียอำนาจของจีนในโครงสร้างพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญในระบบห่วงโซ่อุปทานโลก บทความนี้ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ของการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของโครงสร้างพื้นฐานทางทะเลในมิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจและภูมิรัฐศาสตร์โลก

✿การประชุม COP15 ครั้งที่ 2

ท่าเรือเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางทะเลที่มีบทบาทสำคัญต่อทั้งเศรษฐกิจและความมั่นคงแห่งรัฐ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและมีอิทธิพลต่อความสามารถของรัฐในการควบคุมเส้นทางการค้าระหว่างประเทศ ท่าเรือที่ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ เช่น คลองปานามา ช่องแคบมะละกา และคลองสุเอซ มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์อย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองและเศรษฐกิจในการควบคุมการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ โดยบริษัท CK Hutchison ของจีน และบริษัท BlackRock ของสหรัฐฯ ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมดังกล่าว ดังนี้

CK Hutchison Holding เป็นกลุ่มบริษัทข้ามชาติที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง โดยมีการลงทุนที่สำคัญในเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระหว่างประเทศ การพัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยี ในหลายภาคส่วน ครอบคลุมระหว่าง 50 ประเทศทั่วโลก ได้แก่ บริการท่าเรือและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง การค้าปลีก โครงสร้างพื้นฐาน และโทรคมนาคม โดย CK Hutchison มีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมการขนส่งสินค้าทางทะเลในฐานะนักลงทุน ผู้พัฒนา และผู้จัดการท่าเรือชั้นนำของโลก กลุ่มบริษัทนี้มีธุรกิจท่าเรือจำนวน 52 บริษัท รวมถึงท่าเทียบเรือกว่า 291 แห่ง ใน 26 ประเทศ

BlackRock inc. เป็นบริษัทจัดการการลงทุนที่มีอิทธิพลระดับโลก มีการบริหารสินทรัพย์มูลค่าหลายล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ

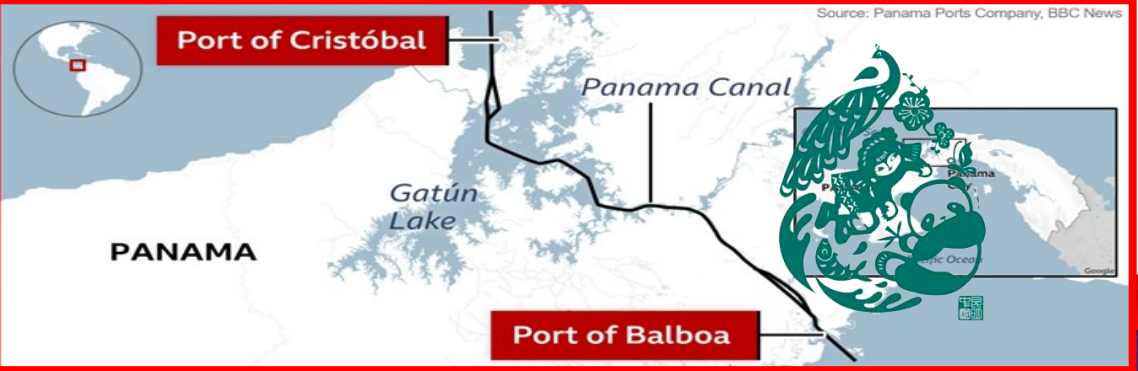
และการพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางการเงินเป็นหลัก BlackRock ได้เข้าไปมีบทบาทในการนักลงทุนรายใหญ่ในอุตสาหกรรมขนส่งทางทะเล ผ่านการถือหุ้นในบริษัทเดินเรือระดับโลกและบริษัทบริการท่าเรือขนส่งตู้คอนเทนเนอร์ขนาดใหญ่

✿แรงกดดันของสหรัฐต่อปานามาถอนตัวออกจาก BRI

จากกรณีแรงกดดันทางนโยบายของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ส่งผลให้ปานามาเป็นประเทศแรกในภูมิภาคอเมริกาใต้ที่ถอนตัวจากโครงการ หนึ่งในแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ของจีน ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่มีเป้าหมายในการเชื่อมโยงเส้นทางการค้าระหว่างประเทศ โดยมีมูลค่าหลายล้านล้านดอลลาร์ ทั้งนี้ มีการวิเคราะห์ว่าการถอนตัวของปานามาอาจเป็นผลจากข้อกล่าวอ้างของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ที่ระบุว่าจีนมีอิทธิพลเหนือคลองปานามา แม้ว่าประธานาธิบดีปานามา โฮเซ ราอูล มูลินี จะออกมาแถลงปฏิเสธข้อกล่าวอ้างดังกล่าว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจีนยังคงเรียกร้องให้ปานามาทบทวนการตัดสินใจ และพิจารณาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่อาจได้รับจาก BRI โดยไม่ให้แรงกดดันจากสหรัฐฯ มีอิทธิพลต่อการดำเนินนโยบายของประเทศ นอกจากนี้ การที่บริษัท BlackRock ได้ตกลงซื้อหุ้นส่วนใหญ่ของ CK Hutchison ซึ่งเป็นผู้ควบคุมและบริหารท่าเรือทั้งสองฝั่งของคลองปานามา ส่งผลให้บริษัทของสหรัฐฯ กลับมามีบทบาทสำคัญในการบริหารท่าเรือยุทธศาสตร์แห่งนี้

The Sale of CK Hutchison's Ports: Shifts in Maritime Infrastructure Ownership and Geopolitical Implications

By Arirush wongnutpranont

ท่ามกลางแรงกดดันจากรัฐบาลสหรัฐฯ ที่มีเป้าหมายในการตั้งโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ทางทะเลออกจากอิทธิพลของจีน และรวมถึงการขายท่าเรือ จำนวน 47 แห่งใน 23 ประเทศ ถือเป็นการตัดสินใจที่สร้างการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์อย่างมากในระดับโลก

❖ กรณีศึกษาการขายท่าเรือของ CK Hutchison ให้กับ BlackRock

การที่ CK Hutchison ตัดสินใจขายหุ้นส่วนใหญ่ในธุรกิจท่าเรือให้กับ BlackRock ได้ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางจากรัฐบาลจีน โดยเฉพาะในบริบทของการแข่งขันเชิงอำนาจระหว่างจีนและสหรัฐฯ ในเวทีโลก และส่งผลกระทบต่อมิติต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

มิติทางเศรษฐกิจ การขายท่าเรือให้กับ BlackRock ทำให้จีนสูญเสียอำนาจการควบคุมในโครงสร้างพื้นฐานที่เคยอยู่ภายใต้อิทธิพลของทุนจีนโดย BlackRock ซึ่งเป็นบริษัทสัญชาติอเมริกัน สามารถใช้ท่าเรือเหล่านี้เพื่อเสริมสร้างอิทธิพลของสหรัฐฯ ในด้านโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน ส่งผลต่อบริษัทจีนที่ต้องพึ่งพาเส้นทางเดินเรือเหล่านี้ โดยอาจต้องเผชิญต้นทุนที่สูงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของผู้บริหารท่าเรือ

มิติทางภูมิรัฐศาสตร์และความมั่นคง การลดลงของอิทธิพลจีนในท่าเรือที่เป็น choke points สำคัญ เช่น คลองปานามา อาจทำให้สหรัฐฯ มีอำนาจมากขึ้นในการควบคุมการค้าโลก โดยใช้ท่าเรือเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายกีดกันการค้าจีน ซึ่งอาจทำให้จีนต้องพึ่งพาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเลของตนเองมากขึ้น เช่น เส้นทางสายไหมทางทะเล (Maritime Silk Road) นอกจากนี้ การสูญเสียท่าเรือของจีนหลายแห่งในยุโรปและเอเชีย ทำให้โครงการ Belt and Road Initiative (BRI) ของจีนเผชิญกับข้อจำกัดในการขยายอิทธิพล

❖ การตอบสนองของจีนและผลกระทบระยะยาว

การขายท่าเรือของ CK Hutchison ถูกมองว่าเป็นการสูญเสียเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ โดยมีหลายฝ่ายเห็นว่าธุรกรรมครั้งนี้เกิดขึ้นภายใต้บริบทของการแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ และจีน ซึ่งทำให้เกิดข้อสันนิษฐานว่าอาจมีแรงกดดันทางการเมืองจากสหรัฐฯ ต่อภาคธุรกิจจีน ทั้งในฮ่องกงและระดับโลกในระยะยาว ดังนั้น จึงมีการคาดการณ์ว่าจีนอาจดำเนินมาตรการตอบโต้สหรัฐฯ ในหลายประเด็น อาทิ

- 1) การเพิ่มการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของจีน โดยจีนอาจเร่งลงทุนในท่าเรือที่ยังอยู่ภายใต้การควบคุมของตนเองเพื่อสร้างเครือข่ายขนส่งทางทะเลที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น
- 2) การส่งเสริมการพึ่งพาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศพันธมิตร โดยจีนอาจขยายความร่วมมือกับรัสเซีย อิหร่าน และประเทศในอาเซียน
- 3) การดำเนินนโยบายสนับสนุนภาคเอกชนจีน โดยจีนอาจกำหนดมาตรการควบคุมการขายสินทรัพย์เชิงยุทธศาสตร์ให้กับบริษัท

ต่างชาติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกันในอนาคต

❖ บทสรุป

การขายท่าเรือของ CK Hutchison ให้กับ BlackRock เป็นตัวอย่างหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงในสมดุลอำนาจทางภูมิรัฐศาสตร์ผ่านโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล สะท้อนให้เห็นถึงการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างสหรัฐฯ และจีน โดยการเปลี่ยนแปลงเจ้าของในโครงสร้างพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของรัฐ อาจนำไปสู่การปรับตัวเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ไม่ใช่เพียงแค่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญของอำนาจรัฐและการกำหนดนโยบายระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ประเทศต่างๆ ควรพิจารณาบทบาทในการรักษาความเป็นเจ้าของและการควบคุมโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ของชาติ เพื่อป้องกันความเปราะบางและความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์ในอนาคต

★อ้างอิง

- ผู้จัดการออนไลน์. (2568, 10 มีนาคม). ตีลซื้อขายแห่งศตวรรษ! ‘ลีกาซิง’ ขายทั้งท่าเรือทั่วโลก มูลค่า 22,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เปลี่ยนโครงสร้างอำนาจควบคุมท่าเรือโลก.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2568, 21 มีนาคม). ลี กาซิง มหาเศรษฐีฮ่องกงสั่นคลอนปมขายท่าเรือปานามาให้ BlackRock. <https://www.thansettakij.com/world/622579>
- Al Jazeera. (2025, February 7). China slams US as Panama quits Belt and Road Initiative. <https://www.aljazeera.com/news/2025/2/7/china-blasts-us-as-panama-quits-belt-and-road-initiative>
- Catalan, M. M., Fendoglu, M. S., & Tsuruga, T. (2024). A gravity model of geopolitics and financial fragmentation. International Monetary Fund.
- Mike Wendling. (2025, March 5). Hong Kong billionaire to sell Panama Canal ports to US firm. BBC News. <https://www.bbc.com/news/articles/clyzlk259g2o>
- Valle, S., McGee, S., & Martina, M. (2025, March 5). BlackRock to buy Hong Kong firm's Panama Canal port stake amid Trump pressure. Reuters. <https://www.reuters.com/markets/deals/ck-hutchison-sell-80-stake-hutchison-ports-group-1777-billion-deal-2025-03-04>